

MEDYA TAKİP DOSYASI

30 Aralık 2024 Pazartesi

İÇİNDEKİLER

GAP 2,0 EYLEM PLANI AÇIKLANDI.....	3
LİSANS YENİLEME LİSANS ALMA BEDELİNİN YÜZDE 50 Sİ KADAR.....	5
KÜRESEL KÖMÜR TALEBİNDE YENİ REKOR BEKLENTİSİ.....	6
TEMİZ ENERJİYE GEÇİŞTE BAŞROLDE.....	7
AKFEN YENİLENEBİLİR ENERJİ NİN OSMANİYE"DEKİ SARITEPE H.....	8

GAP 2.0 EYLEM PLANI AÇIKLANDI

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, beş bakan ile birlikte Şanlıurfa'ya çıkarma yaparak GAP 2.0 Eylem Planı'nı açıkladı.

YENİ TARIM ALANLARI

- Sulamaya 214.2 milyar TL bütçe ayrılacak. ■ 2028'e kadar 475 bin 205 hektar alan sulamaya açılacak.
- Bu alanda 570 bin 246 kişiye istihdam sağlanacak. ■ Enerji maliyetleri düşürülecek. ■ 50 bin dekarlık akıllı mera geliyor. ■ Alternatif turizm çeşitleri geliştirilecek. >> 5

GAP'A YENİ PLAN

Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) için eylem planı, Şanlıurfa'da bakanlar çıkarmasıyla açıklandı. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, GAP projesinde 18 baraj ve 14 hidroelektrik santralin tamamlandığını söyledi. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Kacır ise bölgeye 496.2 milyar lira kaynak aktaracaklarını açıkladı. Bu yatırımlar sonrası kişi başına düşen yıllık gelirden ilave 49 bin liralık artış sağlanmasını hedefliyor.

Hacer BOYACIOĞLU
SANLIURFA

GÜNEYDOĞU Anadolu Projesi'nin (GAP) yeni dönemini şekillendirecek GAP 2.0 Eylem Planı dün kabinein ekonomi yönetiminin Şanlıurfa çıkarmasıyla açıklandı. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, "Akıllı tarım, yüksek teknoloji üretim ve yenilikçi teşviklerle örnek bir merkeze dönüşecek" dedi.

SURİYE DE KATKI SAĞLAYACAK

GAP'ın yeni eylem planı toplantısı Yılmaz'ın yanı sıra Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fatih Kacır, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Ticaret Bakanı Omer Bolat ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İşıkhân'ın katılımıyla yapıldı.

Toplantının açılışında konuşan Yılmaz, GAP projesinde 18 baraj ve 14 hidroelektrik santralin tamamlandığını belirtti. Yeni dönemde ise akıllı ve basınçlı sulama sistemlerinin 400 bin hektarlık alanda yaygınlaştırılacağını vurgulayan Yılmaz, şunları söyledi: "GAP Bölgesi, ülkemizin tarımsal sulama kaynaklı enerji tüketiminin yüzde 46'sını gerçekleştirirken, bu tüketimin yaklaşık yarısını kayıp ve kaçak olarak kullanılıyor. Bu sorunun çözümü için projeler hayata geçirilecek, enerji maliyeti düşürülerek verimlilik artıracak. Hayvancılıkta ise 50 bin dekarlık alanda akıllı mera yönetimi

uygulanarak, meraların ıslahı ve küçükbaş hayvan üretiminde artış sağlanacak. Ayrıca, GAP Bölgesi'nin tarihi, kültürel ve doğal zenginlikleri göz önüne alınarak, alternatif turizm çeşitleri geliştirilecek. Irak ile yürütülen Kalkınma Yolu projesi, Suriye'de oluşan yeni dönemin getireceği imkanlar tüm ülkemizin refahını artıracak. Suriye'de bir yeniden yapılamaya başlıyor. İş dünyası da buna göre hazırlıklı olmalı. Bu gelişmelerden Güneydoğu Anadolu Bölgemiz ise daha fazla istifade edecek. Özel sektörün de katkısı artacak."

SULAMA 570 BİN KİŞİYE İŞ SAĞLAYACAK

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fatih Kacır, bölgeye 496.2 milyar lira kaynak aktaracaklarını açıkladı. Kacır, yapılacak yatırımlarla kişi başına düşen yıllık gelirden ilave 49 bin lira artış sağlanacağını belirtti. Kacır ayrıca, sulama, tarım, turizm gibi alanlarda yeni GAP Planı kapsamında atılacak adımları anlattı. Sulamaya 214.2 milyar TL bütçe ayrılacağını kaydeden Kacır, "Silvan Projesi, Kralkızı-Dicle Sulamaları, Mardin Sulamaları, Adıyaman Koçali ve Gömükan Barajı Sulaması projelerini hayata geçiriyoruz. Katma değer oluşturacak bu dönüşümü 2028 yılına kadar 475 bin 205 hektar alanı sulamaya açarak gerçekleştireceğiz. 570 bin 246 kişiye istihdam sağlayacak program ile kuru tarımda bin 605 dolarlık katma değer artışı sağlanacak" dedi.

PAMUK ÖNCELİKLİ

Tarımda hassas dönüşüm programında akıllı tarım ve iyi pamuk uygulamalarının destekleneceğini belirten Kacır, bu uygulamalara 63.8 milyar TL'lik bütçe aktarılacağını ifade

etti. Kacır, şunları söyledi: "Akıllı sulama sistemlerinin kullanıldığı alanın 400 bin hektara, iyi pamuk yetiştiriciliği yapılan alanın ise 611 bin dekar çıkarılması, 50 bin dekar mera alanının ıslah edilmesini, 50 bin dekar taşlık arazinin tarıma kazandırılması hedefliyoruz. Ayrıca, küçükbaş hayvan varlığının 11.8 milyona çıkarılması, hayvan başına süt veriminin de 0.75 litreden 0.9 litreye çıkarılması ve sulama pompalarında verimliliğin yüzde 53'e yükseltilmesi hedefleniyor."

2 BÜYÜK YATIRIM HEDEFİ

Kacır, özetle şöyle anlattı: "19.3 milyar lira bütçeli Turizm Odaklı Ekonomik Büyüme Programı ile alt yapıyı güçlendireceğiz."

2028'e dek turizmde yatak kapasitesini 98 bin 696'ya, belgelendirilmiş tesislerdeki geceleme sayısını 8.1 milyona ve ortalama geceleme süresini de 2.6'ya yükselteceğiz.

Emek Yoğun Sanayi Sektörlerinde Dönüşüm Programı'na 16.1 milyar TL'lik kaynak tahsis öngörüyoruz. 2028'e kadar 2 adet büyük ölçekli özel sektör yatırım ve Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programımız kapsamında 36 adet yeni yatırım bölgeye kazandıracağız.

Suriye'deki gelişmeler özellikle sınır bölgesindeki illerimiz için önemli ekonomik iş birliği fırsatlarına işaret ediyor. Irak ile Ortak Mutabakat Zaptı imzaladığımız Kalkınma Yolu Projesi de GAP bölgesinden başlayacak."

Hangi şehirde ne yapılacak

Gaziantep:

Özellikle metal ve makine sektörlerindeki üretim altyapısının AR-GE, tasarım, yenilik, teknoloji odaklı girişimcilik ve markalaşma faaliyetleri geliştirilecek.

Diyarbakır ve Şanlıurfa: Tekstil ve mobilya sektörlerinde yeni yatırımlar hedefleniyor.

Mardin: Dayanıklı gıda, hazır yemek ve selüloz üretimi önceliklendirilerek mevcut sektörlerdeki üretim hacmi ve katma değeri artırılacak; ayrıca orta-yüksek teknoloji ürünlerin üretimi teşvik edilecek.

Batman: Petrolden elde edilen yan ürünlerin üretimine ağırlık verilecek.

Adıyaman: Kültür turizmine odaklanılacak.

Kilis: Zeytinyağı işleme yapılacak.

Sırtak: Fıstık işleme, depolama ve tohum işleme ile bazalt potansiyeli değerlendirilecek.

Siirt: Fıstık lisanslı depoculuk faaliyetleri ele alınacak.

Lisans yenileme lisans alma bedelinin yüzde 50'si kadar

ENERJİ Piyasası Düzenleme Kurumu

(EPDK), elektrik, şarj ağı işletmeci lisansı, doğalgaz, petrol, sıvılaştırılmış petrol gazları (LPG), sıkıştırılmış doğalgaz (CNG)

piyasalarında yeni yılda uygulanacak ön lisans ve lisans alma bedellerini belirledi. Konuya ilişkin

EPDK Kurul kararları, Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, elektrik piyasasında üretim faaliyeti için ön lisans ve lisans alma bedeli kapasiteye bağlı olarak 73 bin 450 lira ile 3 milyon 566 bin 360 lira arasında değişecek.

Lisans yenileme bedeli ise lisans alma bedelinin yüzde 50'si kadar olacak. Yerli doğal kaynaklarla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kurmak üzere lisans almak için başvuruda

bulunan tüzel kişiler, bu bedelin yüzde 10'unu ödeyecek. Yıllık lisans bedeli, iç tüketim dahil olmak üzere brüt üretim üzerinden kilovatsaat başına 0,015 kuruş olarak uygulanacak.

Küresel kömür talebinde yeni rekor beklentisi

ABD'nin olası tarifeleri EMTIA İÇİN RİSK

ULUSLARARASI Enerji Ajansı'nın (IEA), yıllık Kömür Piyasası Raporu (Coal 2024) yayımlandı. Rapor, küresel kömür kullanımının pandeminin zirvesinde düşüşe geçtikten sonra güçlü bir şekilde toparlandığını gösteriyor. Talebin, 2024 yılında rekor kırarak 8.77 milyar tona çıkması bekleniyor. IEA, 2024'te yeni bir zirveye ulaşan küresel kömür talebinin, yenilenebilir enerjideki artışın dünya genelindeki artan elektrik talebini karşılamaya yardımcı olmasıyla önümüzdeki yıllarda dengelenmeye hazırlandığını da bildirdi.

DURAĞANA GEÇECEK

Rapora göre, yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretiminde daha büyük bir rol oynaması ve Çin'deki kömür tüketim seviyelerinin düşmesiyle talebin 2027'ye kadar bu seviyeye yakın kalması bekleniyor. Çin'deki elektrik sektörü, dünya çapında tüketilen her üç ton kömürden birinin ülkedeki bir elektrik santralinde yakılmasıyla küresel kömür piyasaları için öncelikli olarak yer alıyor. Çin, 2024 yılında enerji sektörünü çeşitlendirmeye, nükleer santrallerin inşasını ilerletmeye, güneş paneli ve rüzgar kapasitesindeki büyük genişlemeyi hızlandırmaya devam etti. Yine rapora göre, bu durumun 2027'ye kadar kömür tüketimindeki artışları sınırlamaya yardımcı olacağı kaydediliyor. Ancak analizde aynı zamanda bir dizi önemli belirsizlik de vurgulanıyor.

ELEKTRİK TÜKETİMİ

IEA'nın raporuna göre, Çin de dahil olmak üzere birçok ülkede elektrik kullanımı, ulaşım ve ısıtma gibi hizmetlerin elektrifikasyonu, soğutmaya yönelik artan

Uluslararası Enerji Ajansı (IEA), küresel kömür talebinin 8.77 milyar tona çıkarak 2024'ü rekorla kapatmasını bekliyor. Ancak 2027'ye kadar talebin bu seviyelerde kalacağı tahmin ediliyor. Çin gibi büyük kömür tüketicisi ülkelerde kaynak çeşitliliğinin artmasının küresel talep artışını frenleyeceği kaydediliyor.

talep ve veri merkezleri gibi gelişmekte olan sektörlerden gelen tüketimin artması gibi faktörlerin birleşimi nedeniyle güçlü bir hızla yükseliyor. Ek olarak, hava koşulları kısa vadede kömür tüketiminde dalgalanmalara neden olabilir. Rapora göre, yenilenebilir üretimdeki hava koşullarına bağlı değişkenlik nedeniyle Çin'deki kömür talebi, 2027'ye kadar tahmin edilenden 140 milyon tona kadar daha yüksek veya daha düşük olabilir.

TALEBİ ARTAN ÜLKELER

Öte yandan çoğu gelişmiş ekonomide, kömür talebi zaten zirveye ulaştı ve 2027'ye kadar azalmaya devam etmesi bekleniyor. Düşüş hızı, Avrupa Birliği'nde uygulananlar

gibi güçlü politikaların yürürlüğe girmesine, ABD ve Kanada'daki ucuz doğalgaz dahil olmak üzere alternatif güç kaynaklarının mevcudiyetine bağlı olmaya devam edecek. Bu arada Hindistan, Endonezya ve Vietnam gibi elektrik talebinin ekonomik ve nüfus artışıyla birlikte keskin bir şekilde yükseldiği bazı gelişmekte olan ekonomilerde kömür talebi hâlâ artıyor. Gelişmekte olan ekonomilerde, büyüme esas olarak elektrik sektöründen gelen kömür talebiyle yönlendiriliyor. Ancak endüstriyel kullanım da artıyor.

TEMİZ ENERJİ FAKTÖRÜ

Temiz enerji teknolojilerinin hızla

yaygınlaşmasının, dünyanın kömür kullanımının üçte ikisini oluşturan küresel elektrik sektörünü yeniden şekillendirdiğini belirten IEA Enerji Piyasaları ve Güvenlik Direktörü Keisuke Sadamori, "Sonuç olarak, modellerimiz elektrik tüketimi keskin bir şekilde artarken bile 2027'ye kadar küresel kömür talebinin durağanlaşacağını gösteriyor" dedi. Sadamori, "Ancak, hava koşulları faktörleri (özellikle dünyanın en büyük kömür tüketicisi olan Çin'de) kömür talebinin kısa vadeli eğilimleri üzerinde büyük bir etkiye sahip olacak. Elektrik talebinin büyüme hızı da orta vadede çok önemli olacak" değerlendirmesinde de bulundu.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, artan ticari gerilimlerin emtia fiyatlarındaki oynaklığı artırabileceğini ve bazı bölgesel fiyat farklılıklarına yol açabileceğini bildirdi. Fitch'ten yapılan açıklamada, ABD'nin planlanan tarifeleri ve etkilenen ülkelerin olası karşı adımları nedeniyle azalan talebin küresel emtia piyasaları için en önemli risk olduğu belirtildi. ABD'nin Çin, Kanada ve Meksika'ya yönelik olası geniş kapsamlı gümrük vergilerinin özellikle en büyük küresel emtia tüketicisi olan Çin başta olmak üzere küresel ekonomik büyümeyi zayıflatabileceğine dikkat çekildi. Açıklamada, ana metaller, kimyasallar ve petrol piyasalarının baskı altında olacağı vurgulanarak, Çin'in teşvik paketinin bazı baskılan hafifletebileceği aktarıldı. ABD'nin tarifelerinin özellikle Çin ve küresel ekonomileri etkileyerek halihazırda yavaşlayan petrol talebi üzerinde ek baskı oluşturacağına işaret edilen açıklamada, 2025'te küresel petrol piyasasının fazla vermesinin beklendiği belirtildi.

TEMİZ ENERJİYE GEÇİŞTE BAŞROLDE

ULUSLARARASI Enerji Ajansı'nın (IEA) raporuna göre temiz enerji dönüşümü kapsamında düşük karbonlu teknolojilerin hızla yaygınlaşması, bakır, lityum, nikel, kobalt, çelik, çinko ve nadir toprak elementlerine talebi artıracak. Raporu göre, dünyanın 2050'ye kadar net sıfır emisyon hedefine ulaşması için 6 kat fazladan mineral kaynak gerekiyor.

DAHA FAZLA MİNERAL

Bilindiği gibi güneş ve rüzgar santralleri ile elektrikli araçlar gibi temiz enerjili teknolojilerin kurulmasında, fosil yakıt bazlı santrallere göre daha fazla mineral kaynağa ihtiyaç duyuluyor. 2010 yılından bu yana yenilenebilir kaynaklarının kullanımındaki artışa paralel olarak yeni bir ünite **elektrik üretim** kapasitesi için gereken

ortalama maden miktarı yüzde 50 artış gösterdi. Elektrikli araçlar ve batarya depolamada mineral kaynaklara talebin 2050'ye kadar 50 katına çıkması beklenirken, elektrik şebekesinin yaygınlaşması da bu dönemde hatlarda kullanılan bakır talebinin 2 katına yükselmesine neden olacak. Kritik mineraller arasında en hızlı büyüme gösterecek olan lityumda talep, 2050'ye kadar 100 katına çıkacak. Söz konusu dönemde, kobalt, nikel ve grafitte de hızlı talep büyümeleri gerçekleşecek. Bakır talebi 2050'ye kadar yaklaşık 14 milyon ton artışla küresel bakır piyasasında yüzde 60 büyümeye neden olacak. Nikel talebi 19 ve nadir toprak elementleri talebi de 7 katına çıkacak. Nitekim bir elektrikli araç için konvansiyonel bir araca göre 6 kat daha fazla minerale ihtiyaç duyuluyor.

NERELERDE KULLANILIYOR?

BAŞTA güneş olmak üzere yenilenebilir enerji teknolojilerinin kurulumunda demir, çelik, bakır, kompozit, polimer, çinko, alüminyum, silikon, polisilikon gibi maden ve kimyasallar kullanılıyor. Rüzgar enerji teknolojilerinde kullanılan maden ve mineraller, rüzgar türbininin karasal ve deniz üstü olmasına göre değişiklik

gösteriyor. Yol, şebeke ekipmanları ve türbinler demir ve çelik kaynaklı iken polimer ve kompozitler de bu alanda yaygınlaşıyor. Bakır, alüminyum gibi metaller de türbin teknolojisinde önemli yer tutuyor. Bunun yanında beton ve ilgili altyapı inşaat malzemelerinden tüm enerji kaynaklarının inşasında yararlanılıyor.

Akfen Yenilenebilir Enerji'nin Osmaniye'deki Sarıtepe Hibrit GES Projesi Enerji Üretimine Başladı

AKFEN Yenilenebilir Enerji'nin Osmaniye'de toplam 12,9 MW'lık Sarıtepe Hibrit GES projesinin ilk fazı olan 3,95 MW kurulu gücündeki santrali ticari enerji üretimine başladı. 2025 yılı sonunda toplam 887 MW kurulu güce ulaşmayı hedefleyen şirket, hibrit enerji projeleriyle enerji verimliliğini artırarak Türkiye'nin yenilenebilir enerji kapasitesine katkıda bulunmayı sürdürüyor.

Akfen Yenilenebilir Enerji Genel Müdürü Mustafa Kemal Güngör, Sarıtepe Hibrit GES projesinin ticari üretime başlamasıyla ilgili, "Yenilikçi hibrit enerji çözümleriyle karbon emisyonlarını düşürüp çevresel etkileri en aza indirirken, yatırımlarımızla Türkiye'nin enerji bağımsızlığı hedeflerine ve yenilenebilir enerji alanında bölgesel lider olma vizyonuna katkı sunmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

Akfen Yenilenebilir Enerji, hibrit enerji projelerindeki stratejik adımlarını hızlandırıyor. Şirketin bağlı ortaklığı İmbat Enerji A.Ş. tarafından Osmaniye'de hayata geçirilen ve toplamda 12,96 MW kurulu güce sahip olan Sarıtepe Hibrit GES Projesi'nin ilk fazı, 3,95 MW kapasite ile ticari enerji üretimine başladı.

Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 26 Aralık 2024 tarihinde mevzuata uygun olarak geçici kabulü yapılan proje, Türkiye'nin enerji arz güvenliğini güçlendirmeye yönelik önemli bir adım olarak öne çıkıyor.

2025 YILI SONUNDA 887 MW KAPASİTEYİ HEDEFLİYOR

Akfen Yenilenebilir Enerji, toplamda 188 MW kapasite artışı hedefleyen birinci aşama hibrit GES ve RES yatırımlarına devam ediyor. Şirket, bu kapsamda, 26 Aralık 2024 itibarıyla bağlı ortaklıklarını aracılığıyla işletilen yenilenebilir enerji santrallerinde toplam 703 MW'lık yeşil ve yenilenebilir kurulu güç kapasitesine ulaştı. Akfen Yenilenebilir Enerji, planlanan bu yatırımların tamamlanmasıyla 2025 yılı sonunda yaklaşık 887 MW kapasiteye ulaşarak, hem şirketin enerji sektöründeki sürdürülebilir büyümesine, hem de Türkiye'nin yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılmasına katkı sağlamayı hedefliyor.

"TÜRKİYE'NİN ENERJİ BAĞIMSIZLIĞI HEDEFLERİNE KATKIDA BULUNUYORUZ"

Akfen Yenilenebilir Enerji Genel Müdürü Mustafa Kemal Güngör, Sarıtepe Hibrit GES'in ticari üretime başlamasıyla ilgili şu değerlendirmede bulundu:

"Akfen Yenilenebilir Enerji olarak, ülkemizin sürdürülebilir enerji hedeflerine katkıda bulunmak ve enerji arz güvenliğini güçlendirmek için yatırımlarımıza hız kesmeden devam ediyoruz. Bu kapsamda Sarıtepe Hibrit GES Projesi, yenilikçi enerji çözümlerine olan bağlılığımızın somut bir göstergesi olarak öne çıkıyor. Hibrit enerji sistemlerimizle, enerji üretiminde verimliliği artırırken karbon emisyonlarını düşürerek çevresel etkileri en aza indirmeye devam etmeyi hedefliyoruz. Yatırımlarımızla Türkiye'nin enerji bağımsızlığı hedeflerine ve yenilenebilir enerji alanında bölgesel lider olma vizyonuna katkı sunmaya devam edeceğiz." (YHM)

Mustafa Kemal Güngör